

Lijst van vragen

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft de navolgende vragen over de brief van de Minister van Economische Zaken van 16 december 2014 «Winningsbesluit Gaswinning Groningenveld en versterkingsmaatregelen» (Kamerstuk 33 529, nr. 91) aan de Minister van Economische Zaken voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

Adjunct-griffier van de commissie,
Thomassen

- 1 Wanneer wordt het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid gepubliceerd dat naar aanleiding van het onderzoek over het meewegen van de veiligheid bij de winningsplannen wordt uitgevoerd? Op welke manier wordt dit rapport bij de herziening van het winningsplan betrokken? Is het rapport tijdig beschikbaar, zodat de Tweede Kamer het rapport kan betrekken bij het debat en de besluitvorming over het winningsplan? Wat gaat u doen met de aanbevelingen?
- 2 Wat zijn de mogelijke gevolgen van een aardbeving van 5.0 op de schaal van Richter, waar zowel de Veiligheidsregio Groningen als het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) rekening mee houden?
- 3 Kunt u een overzicht geven van het aantal medewerkers van SodM de laatste vijf jaar per jaar?
- 4 Waarom worden de bevingen door meetstations buiten Nederland met grote regelmaat krachtiger geregistreerd dan door het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) en de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)?
- 5 Op welk moment werd u geïnformeerd over het feit dat in 2013 meer gas uit het Groningen-veld gewonnen zou worden dan ooit tevoren en hoe heeft u daar op gereageerd?
- 6 Waarom heeft u toegestaan dat er in 2013 bijna 54 bcm (billion cubic metres) gewonnen is, hoewel u begin 2013 het bericht over zwaardere aardbevingen naar buiten heeft gebracht?
- 7 Wat bedroeg – bij het meest risicovolle gebied – de maximale winning over de jaren tot 2014 per jaar?
- 8 Is in het herziene winningsbesluit rekening gehouden met de risico's van aardbevinggerelateerde ongevallen in het chemiepark in Delfzijl?
- 9 Is het waar dat in de oorspronkelijke vergunning in 1967 het hele gebied van Eems tot en met IJsselmeer inclusief Waddeneilanden onder het Groningenveld viel? Waarom en wanneer is dit veranderd?
- 10 Waaruit bestaat het door NAM ingediende winningsplan, met de beperkingen als genoemd in de tekst?
- 11 Is dat winningsplan voor een second opinion voorgelegd? Zo ja, aan wie en wat is de uitkomst van dit advies? Zo nee, waarom niet?
- 12 Waarom wordt bij de aanscherping van het winningsplan 2012 als referentiejaar gebruikt, aangezien in 2012 in historisch opzicht de productie relatief hoog was? Waarom wordt voor het referentiejaar 2012 gekozen, terwijl in 2012 de zware beving bij Huizinge plaatsvond?
- 13 Welke verschillende meeteenheden hanteert u en andere instanties voor Gronings gas en hoe verschillen deze van elkaar?
- 14 Is voldaan aan de voorwaarde dat er binnen zes maanden na het Ontwerpbesluit een Risicoanalyse is opgesteld?
- 15 Geldt het winningsbesluit voor de bruto of de nettogaswinning, met andere woorden: wordt gas dat tijdens de winning ontsnapt meegerekend onder het winningsbesluit?
- 16 Waarom is pas in september 2014 opdracht gegeven voor het onderzoek naar de verhoogde winning waar 17 januari 2014 toe werd besloten?
- 17 Waarom stelt u in uw besluit van 17 januari 2014 (Kamerstuk 33 529, nr. 28) dat indien wenselijk is dat het Groningen-veld zo weinig mogelijk flexibiliteit levert en dus zo vlak mogelijk gaat produceren, of indien de flexibiliteit om andere redenen wordt beperkt, dan een productie van 40 miljard m³ minimaal noodzakelijk is, terwijl u nu voorstelt om 39,4 miljard als maximum in te stellen en dat volgens u geen gevolgen heeft voor de leveringszekerheid?

- 18 Waarom wijken de winningscijfers die u geeft (bijvoorbeeld in het historische overzicht) af van de cijfers op het olie en gasportaal NLOG.nl?
- 19 In hoeverre kan er na vaststelling van het definitieve winningsbesluit worden bijgestuurd, bijvoorbeeld op basis van nieuwe inzichten? Op welke wijze vindt die bijsturing dan plaats? Hoe wordt de Kamer in dat geval betrokken?
- 20 Welke onderzoeken, door wie uitgevoerd zijn er nog nodig om tot een winningsplan voor 2017 te komen en wanneer zijn deze gereed?
- 21 Wat is het advies van de veiligheidsregio over het winningsbesluit en hoe heeft u dit bij uw besluit betrokken?
- 22 Heeft het SodM onderzocht in hoeverre het gebruik van waterinjectionputten invloed heeft op de trillingen in de bodem in het Groningen-veld?
- 23 Waarom heeft de NAM een rekenmodel gehanteerd waaruit geen conclusies kunnen worden getrokken over de seismische dreiging? Wat is hiervan het nut?
- 24 Wanneer wordt de database met monitoringsdata van de NAM openbaar?
- 25 Hoeveel is er in het afgelopen jaar maandelijks, en indien mogelijk wekelijks, gewonnen in het Loppersum cluster?
- 26 Kunt u per jaar aangeven wat de gaswinning was binnen het gebied dat nu tot het Groningen-veld wordt gerekend voor zover dit afwijkt van de toenmalige afbakening van het Groningen-veld?
- 27 Ten opzichte van welk jaar is de gaswinning over 2014 in het meest risicovolle gebied rond Loppersum met 80% terug gebracht? Over hoeveel Nm³ hebben we het in dit geval?
- 28 Is er naast het terug brengen van winning in het meest risicovolle gebied de afgelopen jaren ook gekeken naar een pakket van maatregelen in de gebieden met minder risico?
- 29 Is het waar dat steeds zwaardere pompen en compressoren bij gasproductie- en overslaglocaties worden ingezet, omdat de winning van gas steeds moeilijker wordt? Wordt bij gaswinning uit het Groningerveld gebruikgemaakt van fracking-technieken? Zo ja, op welke locaties? Is aangetoond dat het inspuiten van grote hoeveelheden proceswater geen schadelijke gevolgen oplevert voor de volksgezondheid en de leefomgeving?
- 30 Hoe denkt u zelf over de gaswinning in relatie tot seismiciteit bij de cluster Eemskanaal?
- 31 Is volgens u de reductie tot 9,9 Nm³ per jaar in 2015 in de cluster Hoogezand-Sappermeer voldoende; zou gezien dit een gevoelig gebied is een grotere reductie niet nodig zijn? Zo nee, waarom niet?
- 32 Heeft u de evaluatie van de GRIP4-oefening in Groningen betrokken bij uw besluit? Zo ja, hoe?
- 33 Wat was de Nm³ gaswinning over respectievelijk 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 van het gasveld nabij Hoogezand-Sappemeer?
- 34 Wat was de Nm³ gaswinning over respectievelijk 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 in het oostelijk deel van het gasveld?
- 35 Wat was de Nm³ gaswinning over respectievelijk 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 in het westelijk gebied rond de winningslocatie Eemskanaal?
- 36 Wat was de Nm³ gaswinning in Loppersum over respectievelijk 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014?
- 37 Hoeveel miljard Nm³ er in 2012, 2013 en 2014 uit het Groningerveld gewonnen gas is ingezet voor binnenlands gebruik?
- 38 Hoeveel energie kost het maken van de stikstof die nodig is om hoogcalorisch gas om te zetten in laagcalorisch en hoe verhoudt zich dat tot de energie-inhoud van het Groningen-gas?

- 39 Hoeveel elektriciteit kosten de compressoren die in Nederland gebruikt worden om gas te winnen, op te slaan en vervolgens weer te distribueren?
- 40 Hoeveel gas ontsnapt tijdens exploratie en winning?
- 41 Is het voor u inzichtelijk wat het verschil zou zijn tussen een 0 winning bij de Eemskanaal cluster en uw besluit om 2 miljard Nm³ te winnen ten aanzien van de seismiciteit?
- 42 Wat is het verschil in grootte tussen het cluster Loppersum (winning 3 Nm³/jr en het cluster Eemskanaal (winning 2 Nm³/jr) en is er een relatie tussen de grootte van het cluster, de omvang per tijdseenheid van de winning
- 43 De productie in de Oostelijke regio is 24,5 Nm³ per jaar. Over hoeveel clusters is deze verdeeld en hoeveel gas wordt er per cluster gewonnen?
- 44 Zijn de winning van 2,0 miljard Nm³/jr uit het cluster Eemskanaal over 2014 en 2015 alsmede de 9,9 miljard Nm³/jr over 2014 en 2015 (rond Hoogezand-Sappemeer) de maximale winningen? Kunt u uw antwoord toelichten?
- 45 Wat is de bandbreedte van mogelijke overschrijding van het productieplafond indien dit in het kader van leveringszekerheid noodzakelijk is?
- 46 Is terugbrengen van tot 39,4 miljard m³ het maximaal haalbare met het oog op de leveringszekerheid en contractuele verplichtingen?
- 47 Op basis van welke berekening is deze 39,4 miljard m³ vastgesteld?
- 48 Wat heeft het onderzoek, naar aanleiding van de aardbeving van 30 september 2014 bij Ten Boer, aan nieuwe inzichten in aardbevingsproblematiek opgeleverd? Over welke nieuwe opzichten ten opzichte van welk(e) onderzoek(en) hebben we het dan?
- 49 Wat is de werkelijke compactie geweest in het zuidelijk deel van het Groningen veld per cluster in 2014, dit naar aanleiding van uw brief van 5 februari 2014 pagina 2 (TK 33 529, nr. 33) waarin wordt gesteld dat de compactie door de verhoging van de productie in het zuidelijk deel met ongeveer 0,4 cm zou toenemen?
- 50 Zou u een overzicht kunnen geven van de compactie in de afgelopen vier jaar van alle verschillende clusters van het Groningenveld en de productie per jaar bij deze clusters?
- 51 Zou u de reductie bij de cluster Hoogezand-Sappermeer die nu wordt gebaseerd op het referentiejaar van 2012 verder kunnen onderbouwen; in hoeverre is er gekeken naar de meest gunstige relatie tussen winningshoeveelheid en compactie?
- 52 Is volgens u de compactie in 2014 bij de Eemskanaal cluster ongeveer even groot als die bij de Loppersum cluster in 2013?
- 53 Waarom heeft de NAM de eerdere kritiek van TNO destijds niet overgenomen? Gaat de NAM vanaf nu deze kritiek van TNO wel meenemen in haar modellen? Zo nee, waarom niet?
- 54 Heeft u overwogen om de winning bij het Eemskanaal cluster uit voorzorg met 80% te beperken, zoals vorig jaar is gedaan bij het Loppersum cluster?
- 55 Is het zo dat Sodm ten aanzien van de Eemskanaal cluster heeft gekeken naar de winning in 2012, 2013 en 2014, welke in deze jaren rond de 2 miljard Nm³ schommelde, in relatie tot de seismiciteit die ongeveer hetzelfde bleef?
- 56 Bent u het eens met de analyse van de Staatstoezicht op de Mijnen (Sodm) dat het NAM model vrijwel ongevoelig is voor veranderingen in productie?
- 57 Acht u het NAM model dat in 2013 en nu weer in 2014 door de NAM is gebruikt onbruikbaar?
- 58 Zou het niet beter zijn als er in het advies van Sodm ook gekeken zou zijn naar meer jaren, bijvoorbeeld 2010 en 2011? Waarom acht u dit wel of niet beter?

- 59 Wat vindt het SodM van een lichte afwijking van een raming (zie voetnoot 7)? Wat zijn de criteria hiervoor?
- 60 Wat wordt bedoeld met de «feitelijke waarnemingen waarop SodM concludeert dat het systeem mogelijk regelbaar is»?
- 61 Bent u blij nu volgens Sodm er aanwijzingen zijn dat het systeem mogelijk regelbaar is?
- 62 SodM verwacht dat verlaging van de totale gasproductie een positief effect heeft op het gehele gebied. Wat verstaat u onder «het gehele gebied»? Geldt deze verwachting voor de hele termijn van gaswinning?
- 63 Wat wordt bedoeld met het mogelijk in zeer beperkte mate aanpassen van de verdeling? Om hoeveel Nm³/ jaar gaat het dan? En wanneer zou deze wijziging noodzakelijk zijn?
- 64 Wat wordt er bedoeld met de zin «indien dat noodzakelijk is voor leveringszekerheid, het mogelijk moet zijn om de voorgestelde verdeling over de zuidwestelijke regio en de oostelijke regio in zeer beperkte mate aan te passen»? Wat zijn hierbij de criteria om te komen tot de uitzondering van «zeer beperkte mate»? Op welke wijze wordt dit met de Tweede Kamer gedeeld?
- 65 Van wanneer dateert de meest recente analyse waarop de gerichte verlaging van de winning rond Loppersum is gebaseerd?
- 66 Waarom is in december de productie bij Woudbloem en Loppersum fors verhoogd en werd 0.67 miljard kuub aardgas uit de vijf putten gewonnen? Kan worden aangetoond dat de aardbevingen van 2.8 en 2.7 op de Schaal van Richter rondom de productielocaties geen verband houden met de verhoogde productie in december? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet? Waarom is besloten tot verhoogde productie in december, aangezien het SodM constateert dat op basis van feitelijke waarnemingen het systeem mogelijk regelbaar is?
- 67 Waarom wordt de productie in de oostelijke regio zelfs hoger gelegd dan in 2012? Tussen 2012 en 2015 was immers ook sprake van seismische activiteit in deze regio.
- 68 Kunt u het winningsbesluit 2015–2016 zo nodig aanpassen aan de conclusies van het vervolgonderzoek?
- 69 Staat het SodM nog achter het advies van januari 2013 om de winning zo snel mogelijk zo veel mogelijk terug te brengen als verantwoord is? Zo nee, op welke gronden is het aangepast?
- 70 Welk analyse ligt ten grondslag aan het aanpassen van advies van het SodM? Wanneer is de Kamer daar over geïnformeerd?
- 71 Welke rapporten van SodM worden niet openbaar gemaakt? Waarom niet?
- 72 Is de verwachting dat in 2017 er meer duidelijkheid is over de mogelijkheid om het Groningen gasveld enigszins regelbaar is zoals nu voorlopig en voorzichtig wordt aangenomen? Zo nee, wanneer dan?
- 73 Op welke wijze gaan de (mogelijke) effecten van de nieuwe maatregelen in de gasproductie vanaf nu worden gemonitord? Wanneer zijn er naar mening van het SodM wel voldoende data om de directe effecten van productieverlaging bij Hoogezand-Sappemeer te kunnen bepalen?
- 74 In hoeverre zullen de aardbevingen de komende jaren sterker zijn of met hogere frequentie plaatsvinden?
- 75 Bent u van mening dat beheersing van het veiligheidsrisico de belangrijkste factor in de NAM-productiefilosofie zou moeten worden en niet de marktvraag?
- 76 Is het SodM nog steeds van mening dat het veiligheidsrisico de belangrijkste factor in de NAM-productiefilosofie zou moeten worden en niet de marktvraag, zoals het in 2012 stelde?

- 77 Wordt naar aanleiding van de conclusies van het SodM de gaswinning ten noorden van Hoogezand verminderd?
- 78 Gaat u nu uit van de vuistregel dat minder winnen kan leiden tot minder bevingen op korte termijn of dat minder winnen alleen invloed heeft op het aantal bevingen op de langere termijn?
- 79 Is het waar dat bij productiewaterinjectieputten maar één keer per jaar gepeild wordt of er problemen zijn met vervuiling of lekkage?
- 80 Hoe handelt de NAM en het SodM als er een lekkage optreedt in een gas- of productiewaterleiding?
- 81 Welke gevolgen kunnen productiewaterlekkages, zoals recent bij de waterinjectieputten in Tubbergen en tussen Schonebeek en Twente, hebben op de seismiciteit als zij in het Groningen-veld optreden?
- 82 Welke verschillende activiteiten vinden er plaats in de verschillende putten op de locatie Borgsweer sinds 2010?
- 83 Heeft u kennisgenomen van de afwisselende bodemdaling en -stijging in het gebied rond Borgsweer, doet de NAM of het SodM hier onderzoek naar?
- 84 Wat is de reden dat in de vergelijkende analyse van het SodM geen rekening is gehouden met het grote tijdsverschil tussen de aan elkaar gerelateerde productiehoeveelheid en de daarop volgende bevingen die uit eerdere onderzoeken zijn gebleken?
- 85 Nu blijkt dat er aanwijzingen zijn dat het systeem mogelijk regelbaar is, welke volgende stappen kunnen volgens u de seismiciteit verder terug brengen? Gaat u deze ook nemen?
- 86 Is het volgens u voor het voorliggende besluit niet nodig om te weten wat het seismische gevaar is voor de stad Groningen?
- 87 Is er onderzoek gedaan naar de relatie tussen compactie in navolging van gaswinning en seismiciteit? Is deze relatie volgens u aanwezig?
- 88 Wat is de reden dat aan de conclusie van de Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), dat in het model dat NAM hanteert om de seismische dreiging in te schatten alleen zeer drastische reductie effect heeft, geen gevolg verbonden? Als de reden daarvoor een gebrek aan kennis is, wordt daarmee het voorzorgsbeginsel dan niet genegeerd?
- 89 Hoeveel aardbevingen worden in 2015 verwacht?
- 90 Kan de Kamer een overzicht krijgen van:
– alle bevingen die hebben plaatsgevonden voor 2012, met de zwaarte vanaf 1,5 op de schaal van richter
– alle specifieke meldingen met respectievelijke zwaarte lager dan 1.5 per jaar op de schaal van richter over de jaren 2012, 2013 en 2014.
- 91 Kan de Kamer meer achterliggende informatie ontvangen over de zin; «de verwachting is dat frequentie en kracht van de aardbevingen de komende jaren zullen toenemen»? Is te overzien met welke toename in bevingen rekening wordt gehouden? Over welke toename in frequentie wordt hierbij gedacht? Op, welke wijze wordt hierbij de cumulatie geïnterpreteerd?
- 92 Tot welke frequentie en kracht zal de verwachte toename van de kracht van de aardbevingen gaan? Welk concreet pakket maatregelen gaat er genomen worden om de risico's voor de Groningers te beperken?
- 93 Waarop is de verwachting, dat de frequentie en kracht van de aardbevingen de komende jaren zullen toenemen, gebaseerd?
- 94 Kunt u met getallen toelichten met welke frequentie de aardbevingen zullen toenemen in de jaren tot en met 2020?
- 95 Welke kracht, welke grondversnelling, welke schade aan gebouwen en hoeveel doden en gewonden horen bij de verwachte toename van de aardbevingsproblematiek?

- 96 Is er sprake van een differentieel GPS netwerk om ter plaatse bodembewegingen te registreren en zijn deze gegevens openbaar?
- 97 Is in de loop van de winningsperiode het gebied dat onder het Groningenveld wordt verstaan gewijzigd?
- 98 Zijn er putten die eerst wel tot het Groningen-veld werden gerekend en nu niet meer? Zo ja, welke putten en sinds wanneer?
- 99 Wanneer kunnen SodM en u meer duidelijkheid geven over de vraag of het systeem van het sturen van de seismische activiteit regelbaar is?
- 100 Als in een van de regio's het productieplafond wordt verlaagd, wat zijn dan de gevolgen voor de andere regio's? Betekent dat bijvoorbeeld dat er dan meer disbalans ontstaat tussen de productieregio's? Ontstaat er in dat geval meer seismische activiteit?
- 101 Gezien het feit dat er permanent wordt gemonitord en er nog steeds onderzoeken plaatsvinden naar de relatie tussen de gaswinning en de seismiciteit, kan het uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk zijn de winning tussentijds aan te passen. Is aanpassing van vastgestelde winningsplannen per cluster op korte termijn mogelijk, afspraken en procedures in ogenschouw nemend? Over welke termijn spreken we in een dergelijk geval?
- 102 SODM concludeert op pagina 3 dat er mogelijk een verband is tussen winning en seismiciteit. Welke onderliggende gegevens liggen per locatie, per cluster ten grondslag aan deze conclusie?
- 103 Bij welk drukverschil tussen gebieden/ clusters ontstaat seismiciteit? Is er een rechtstreeks aantoonbaar verband?
- 104 Zijn er methodes/ systemen denkbaar die los van de gaswinning de drukverschillen kunnen opheffen? Zo ja, welke systemen / methodes zijn dat? Zo nee, wordt er onderzoek verricht naar mogelijke systemen die dit kunnen bewerkstelligen? Zijn deze (mogelijke) systemen in uw optiek uitvoerbaar en kunnen zij bijdragen aan het verminderen van de seismiciteit? Bent u bereid dergelijke onderzoeksopdrachten te verstrekken?
- 105 Wordt bij het bepalen van het productieniveau van de cluster Eemskanaal alleen uitgegaan van seismiciteit, of worden er ook nog andere zaken betrokken? Zo ja, welke zaken worden hierbij afgewogen
- 106 Is het verantwoord om rond het oostelijk deel van het gasveld, een hogere productie over 2014 (ten op zichte van 2012) te voeren, omdat de seismische activiteit min of meer stabiel is? Wat is min of meer stabiel? Is het uit het oogpunt van preventieve benadering niet verstandiger om de productie over 2014 t.o.v 2012 niet te verhogen? Kunt u uw antwoord toelichten?
- 107 Waarom wordt de productie in de zuidwestelijke regio (rond Hoogezand-Sappemeer) op het niveau van 2012 gezet, terwijl in 2012 en 2013 in dat gebied ook bevingen optraden? Kan deze productieomvang worden onderbouwd aan de hand van de seismische activiteit in dit gebied?
- 108 Waarop baseert het SodM de verwachting dat de huidige verlaging van de totale winning een positief effect heeft op de seismiciteit in het hele gebied?
- 109 Heeft de NAM ook nog andere methodes om het systeem te regelen buiten een productie-ingreep? Wat voor aanpassingen kunnen er nog gedaan worden in geval dat de leveringszekerheid in gevaar komt? En hoe beïnvloeden deze aanpassingen de seismiciteit?
- 110 Kan inzicht worden gegeven in de aardbevingsbestendigheid van de chemische industrie in de provincie Groningen? Welke onderzoeken zijn beschikbaar?

- 111 Welke definitie van veiligheid hanteert u om aan te toetsen dat de benodigde maatregelen zijn genomen?
- 112 Meent u dat de veiligheid in de regio met het nemen van deze maatregelen groot genoeg is?
- 113 Welk veiligheidsniveau wordt in de regio gehanteerd? Is dit het gangbare niveau voor externe veiligheid van 10⁻⁶?
- 114 Achten de SodM het verantwoord om productiewater te injecteren in een gasveld dat geïnduceerde seismiteit vertoont tijdens de gaswinning, terwijl de NAM om deze reden injectie van water uit Schoonebeek naar Twente verplaatst heeft en niet in Drenthe doet?
- 115 Is het tienjaarswinningsplafond aangepast op basis van de tijdelijke winningsbesluiten?
- 116 Hoe verhoudt het tienjaarswinningsplafond zich tot het winningsbesluit 2015–2016?
- 117 Kunt u aangeven of de winning niet verder naar beneden kan vanwege technische redenen? Welke redenen zijn dit?
- 118 Kunt u aangeven of vaste gascontracten de mogelijkheid van een verdere verlaging van de gaswinning openhouden?
- 119 Op welke locaties zijn nieuwe putten gepland voor gaswinning?
- 120 Welke van de putten in het Groningenveld hebben problemen, zoals constructiefouten, lekkages, schade of andere incidenten gehad?
- 121 Op welk moment is de vaststelling van het gasjaar bekend? Indien gekozen wordt voor oktober tot en met september, wat doet dit dan met de maximale volumes over 2014 en 2015? Met andere woorden hoe en wanneer gaat dit (boekhoudkundige) nieuwe kalenderjaar worden ingevoerd?
- 122 Hoeveel miljard Nm³ uit het Groningenveld gewonnen gas is gebruikt voor export in de jaren 2012, 2013 en 2014?
- 123 Hoeveel Nederlands gas er op de spotmarkt verkocht is in 2012, 2013 en 2014, en hoeveel er naar verwachting in 2015 op de spotmarkt wordt verkocht?
- 124 Hoeveel gas Nederland contractueel verplicht is te leveren aan buitenlandse partijen?
- 125 Hoeveel gas is er in de jaren 2012, 2013 en 2014 geïmporteerd uit welke landen?
- 126 Hoeveel gas is er in de jaren 2012, 2013 en 2014 geëxporteerd naar welke landen, uitgesplitst naar hoogcalorisch en laagcalorisch?
- 127 Is het gas dat sinds 2012 geïmporteerd werd uit Rusland doorverkocht naar het buitenland en zo ja, om hoeveel ging het per welk buitenland? Zo nee, wat is er dan mee gedaan?
- 128 Hoeveel gas is door menging met stikstof op Groningen-kwaliteit gebracht en hoeveel is hiervan geëxporteerd?
- 129 Hoeveel energie kost het transporteren van Russisch gas naar Nederland, omgerekend in kubieke meter aardgas?
- 130 Is het waar dat bij een strenge winter 39,4 miljard Nm³ Gronings gas onvoldoende is om te voorzien in onze binnenlandse vraag en langjarige exportverplichtingen?
- 131 Hoeveel Nm³/jaar is momenteel vastgelegd in contracten met binnenlandse en buitenlandse afnemers? Wat is de verdeling per land/ afnemer? Hoeveel (lange termijn) contracten lopen de komende jaren nog af waardoor, indien nodig meer ruimte ontstaat om de gaswinning te verlagen?
- 132 Welk deel van de Nederlandse gasproductie in 2014 is geëxporteerd en welk deel is geconsumeerd door Nederlandse huishoudens? Kan een overzicht worden gegeven van de gasconsumptie van Nederlandse huishoudens in de afgelopen jaren? Is de gasconsumptie in 2014 niet juist gedaald door hogere temperatuurgemiddelden?
- 133 Welke contractuele verplichtingen heeft de NAM of de Nederlandse staat in de jaren 2015 en 2016 wat betreft de export van aardgas?

- 134 Onder welke voorwaarden kunnen bestaande exportcontracten voor gas worden opgebroken?
- 135 Waarom wordt er gas verkocht op de spotmarkt als u zich zorgen maakt over de leveringszekerheid?
- 136 Met hoeveel zekerheid kan er gesteld worden dat de beperking van het volume geen gevolgen heeft voor de leveringszekerheid? Wat gebeurt er als nieuwe inzichten er toe leiden dat de leveringszekerheid wel in de knel komt?
- 137 Kunt u aangeven hoe u de verwachte gemiste inkomsten voor de Staat als gevolg van lagere aardgasbaten wilt dekken?
- 138 Bestaat de wettelijke mogelijkheid om hiernaast een vergunning te verstrekken om olie te winnen binnen het gebied en zijn er aanvragen voor oliewinning in het gebied?
- 139 Welke invloed op de gasprijs en op de gasbaten hebben de daling van de olieprijs eind 2014 én de ontwikkeling van de dollar ten opzichte van de euro?
- 140 Wat zijn de verwachte aardgasbaten voor de overheid en de NAM in 2015 en de jaren daarna tot en met 2020 en op welke data is deze verwachting gebaseerd?
- 141 Kan uit de inkomstenderving van 700 miljoen voor een productievermindering van 7% afgeleid worden dat de totale gasbaten uit het Groningen-veld op 10 miljard werden geraamd?
- 142 Hoe verhoudt de inkomstenderving van 700 miljoen voor een vermindering van 7% zich tot de in de Miljoenennota geraamde totale gasbaten van 10,5 miljard voor 2015?
- 143 Wat zijn de geraamde gasbaten uitgesplitst voor het Groningen-veld en de kleine velden voor 2015?
- 144 Hoeveel miljard Nm³ zou het bij wijziging van de productieverdeling de winning maximaal voor de zuidwestelijke regio bedragen en maximaal voor de oostelijke regio?
- 145 Is het waar dat het zuiveren van afvalwater van kleine velden rond het Groningen-veld aardgaswinning onrendabel zou maken en meer energie zou kosten dan gewonnen wordt?
- 146 Welk concreet pakket maatregelen gaat er genomen worden om de risico's voor de Groningers te beperken?
- 147 Klopt het dat de risico-analyse al in vergevorderde conceptversie klaar is?
- 148 Zijn er inhoudelijke redenen om de conceptrisicoanalyse nu niet openbaar te maken?
- 149 Hoe verhoudt de eis in het Ontwerpinstemmingsbesluit dat de NAM binnen zes maanden na vaststelling van dat besluit een risicoanalyse voor het hele veld inlevert, waarin inzichtelijk is gemaakt wat het seismisch risico is boven het Groningenveld voor de periode 2014–2016, zich tot de opdracht van het SodM om deze risicoanalyse uiterlijk op 1 mei 2015 aan te leveren?
- 150 Op basis van welke rapporten of studies zal in de periode tot 1 mei, wanneer de risicoanalyse beschikbaar komt, het seismisch risico ingeschat worden?
- 151 Welk veiligheidsniveau voor plaatsgebonden risico wordt in de regio Groningen gehanteerd? Is dit het (gangbare) niveau voor externe veiligheid van $1:10^{-6}$?
- 152 Hoe lang duurt het tot het plaatsgebonden risico van $1:10^{-6}$ is bereikt?
- 153 Hoe lang duurt het om alle gebouwen bestand te maken tegen grondversnelling 0,2 peak ground acceleration (pga)? Hoe lang duurt het tot het veiligheidsniveau van $1:10^{-6}$ is bereikt?
- 154 De Minister heeft toegezegd in 2015 3.000 huizen bouwkundig te versterken. Wordt onder versterken verstaan, het volledig upgraden van een huis zodat het de maximaal ingeschatte PGA voor die locatie kan doorstaan?

- 155 Wat is de maximale kracht van bevingen waar momenteel rekening mee wordt gehouden? En wat is de bijbehorende PGA? Wat is het overschrijdingsrisico dat hierbij hoort, eens per 50 of eens per 500 jaar?
- 156 Kunt u aangeven tegen welke aardbevingskracht (schaal van Richter) versterkte huizen vrijgesteld zijn van schade?
- 157 Kunt u aangeven tegen welke aardbevingskracht (schaal van Richter) versterkte huizen vrijgesteld zijn van instortingsgevaar?
- 158 Welke constructieve maatregelen zullen genomen worden bij de woningen waarbij schade wordt aangetroffen?
- 159 Hoeveel huizen zijn er in 2014 en 2013 versterkt?
- 160 Wat is de maximale kracht van bevingen waar momenteel rekening mee wordt gehouden? En wat is de bijbehorende PGA? Wat is het overschrijdingsrisico dat hierbij hoort? Eens per 50 of eens per 500 jaar?
- 161 Is het waar dat bewoners in sommige gevallen hun huis uit moeten vanwege grote bouwkundige ingrepen? Voor hoeveel huizen kunnen deze ingrepen vereist zijn? En hoe lang moeten de bewoners hun huis dan uit?
- 162 Is het waar dat bij het niet herstellen van schade aan een gebouw, dit gebouw aan constructieve kracht inlevert? Als dat zo is, is het dan vanuit optiek van de veiligheid van de bewoners verantwoord om schade niet te herstellen maar om de schadevergoeding financieel te uit te keren?
- 163 Hoe lang duurt het om alle gebouwen bestand te maken tegen grondversnelling 0,2 PGA?
- 164 Wat is de maximale kracht van bevingen waar momenteel rekening mee wordt gehouden? En wat is de bijbehorende PGA?
- 165 Hoe hoog is het salaris van de directeur van het Centrum Veilig Wonen (CVW)?
- 166 Hoeveel mensen werken er op dit moment bij het CVW?
- 167 Waarom is ervoor gekozen het CVW niet volledig onafhankelijk van de NAM te laten opereren?
- 168 Kunt u aangeven hoe de publieke regie over het CVW eruit gaat zien?
- 169 Kunt u toelichten of het volledig functioneren van het CVW onder de publieke regie valt of alleen het verzekeren van een zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden, het verwerven van daarvoor benodigde medewerking, snelle afhandeling van vergunningsprocedures en directe communicatie met inwoners ten aanzien van de uitvoering van de werkzaamheden?
- 170 Kunt u toelichten of de publieke regie zeggingskracht heeft bij het CVW over de wijze waarop huizen versterkt worden, en of andere oplossingen aan de orde zouden moeten zijn?
- 171 Welke ingrepen moeten er gepleegd worden om de huizen in de regio voor te bereiden op toekomstige aardbevingen?
- 172 Welke extra kosten moeten worden gemaakt bij de aanleg van infrastructuur en bebouwing ten behoeve van hogere veiligheidseisen als gevolg van risico op aardbevingen in Groningen? Door wie moeten deze kosten betaald worden? Bent u van mening deze extra kosten vergoed moeten worden door de verantwoordelijke voor de aardbevingen?
- 173 Worden schadeherstel, bouwkundige versterking en waardevermeerdering integraal uitgevoerd?
- 174 Is zonder risicoanalyse van de oostelijke regio en zonder dat dit gebied is opgenomen in het schadeherstelprogramma voldaan aan een adequate juridische toetsing van het huidige winningsplan?
- 175 Hoeveel zaken heeft de commissie bijzondere situaties afgewezen, verder in behandeling genomen door onderzoek te laten verrichten en gehonoreerd?

- 176 Hoeveel van de beschikbare 10 miljoen euro is in 2014 gespendeerd door de commissie bijzondere situaties aan bijzondere situaties?
- 177 Is de schatting van NAM waar dat er in totaal zo'n 60.000 huizen in het getroffen gebied staan?
- 178 Hoeveel tijd is nodig om huizen te versterken nu er dit jaar ongeveer 300 huizen daadwerkelijk zijn versterkt en de planning voor volgend jaar 3.000 en het daaropvolgende jaar 5.000 huizen is?
- 179 Hoeveel woningen zijn er in opdracht van de commissie bijzondere situaties door de NAM opgekocht?
- 180 Hoe verloopt de communicatie tussen de commissie bijzondere situaties en betrokken bestuurders zoals in het bijzonder burgemeesters is vormgegeven?
- 181 Is er draagvlak bij bewoners, gemeenten en provincie voor de commissie bijzondere situaties?
- 182 Wanneer wordt het functioneren van de commissie bijzondere situaties geëvalueerd?
- 183 Stelt de commissie bijzondere situaties een jaarverslag op? Zo ja, is dit jaarverslag openbaar welke gegevens dient dit jaarverslag te bevatten? Zo nee, hoe wordt het functioneren van de commissie bijzondere situaties gecontroleerd en door wie?
- 184 Onder wiens verantwoordelijkheid valt de commissie bijzondere situaties?
- 185 Wanneer zijn de schadegevallen die de NAM in behandeling heeft genomen naar verwachting afgerond, inclusief de complexe gevallen?
- 186 Rondt de NAM de door haar in behandeling genomen meldingen van schade af of worden er ook zaken overgedragen aan het centrum veilig wonen?
- 187 Komt er voor de bewoners van de regio Sappermeer-Hoogerzand, Groningen stad, en anderen die buiten de regio van het huidige pluspakket vallen, een ander pluspakket komt? Zo nee, waarom niet?
- 188 Kan iemand die geen schade heeft, maar wel te maken heeft met waardedaling, in aanmerking kan komen voor de subsidie van het pluspakket?
- 189 Is het mogelijk om panden die onderdeel vormen van monumenten of beschermde dorpsgezichten wel te laten profiteren van de subsidies van het pluspakket?
- 190 Welke factoren worden onderzocht bij de 11.000 inspecties van de genoemde woningen?
- 191 Betaalt de NAM mee aan het aardbevingsbestendig aanleggen van de aanpassingen aan de zuidelijke ringweg van Groningen?
- 192 Zal de noodzakelijke versteviging van het pas aangekochte pand van de Rijksuniversiteit Groningen met glazen dak ook door de NAM worden bekostigd?
- 193 Wat wordt verstaan onder de toezegging van de Minister van Economische Zaken dat in 2015 3.000 huizen bouwkundig worden versterkt? Wordt hieronder verstaan het volledig upgraden van een huis zodat het de maximaal ingeschatte PGA voor die locatie kan doorstaan? Welke PGA moeten de huizen uiteindelijk kunnen doorstaan?
- 194 Welke versterkende maatregelen gaan genomen worden bij de betreffende 3.000 woningen in 2015 en de 5000 in 2016?

- 195 Welke ingrepen moeten er gepleegd worden om de huizen in de regio voor te bereiden op deze bevingen? Is het waar dat bewoners in sommige gevallen hun huis uit moeten vanwege grote bouwkundige ingrepen? Voor hoeveel huizen kan deze ingrepen vereist zijn? En hoe lang moeten de bewoners hun huis dan uit? Wordt de belofte dat schadeherstel, bouwkundige versterking en waardevermeerdering integraal wordt uitgevoerd gestand gedaan? Op welke manier is de motie Dik-Faber c.s. (33 529, nr. 83) uitgevoerd, waarin onder meer wordt gevraagd bewoners nog voor het eind van 2014 duidelijk te informeren over schadeherstel, maar ook preventieve versterking van woningen en gebouwen?
- 196 Waarom is er voor gekozen om woningversterking pas in 2027 te voltooien?
- 197 Hoe is gekomen tot het aantal van 3.000 en later 5.000 te versterken huizen per jaar?
- 198 In hoeverre wordt de eerste versie van de Nationale Praktijk Richtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen al direct na publicatie in januari 2015 toegepast?
- 199 Waarom duurt het nog tussen de twee en drie jaar voordat deze NPR zal zijn opgenomen in de definitieve bouwnorm?
- 200 Waarop zijn de aantallen van panden die versterkingsmaatregelen behoeven, gebaseerd? Kunt u onderscheid aanbrengen in aantallen die alleen om veiligheidsredenen genoemd worden en aantallen die om het voorkómen van schade genoemd worden?
- 201 Kunt u aangeven tegen welke aardbevingskracht (schaal van Richter) volgens NPR eerste versie gebouwde huizen zijn vrijgesteld van schade?
- 202 Kunt u aangeven tegen welke aardbevingskracht (schaal van Richter) volgens NPR eerste versie gebouwde huizen zijn vrijgesteld van instortingsgevaar?
- 203 Wanneer is er duidelijkheid over de Nationale Praktijkrichtlijn (NPR), aangezien in januari 2015 slechts sprake is van een «eerste versie»? Is het de bedoeling dat bij schadeherstel ook direct rekening wordt gehouden met preventieve versterking, inclusief bijbehorende financiering vanuit het schadefonds? Kan inzicht worden gegeven in het aantal gebouwen dat preventief versterkt zal moeten worden naar aanleiding van de NPR? Hoeveel tijd is nodig voor noodzakelijke preventieve versterking van alle gebouwen?
- 204 Wat is het precieze proces en de planning inzake het opstellen van de definitieve bouwnorm?
- 205 Stuurt u de NPR en het advies van de stuurgroep naar de Kamer?
- 206 Worden de eventuele te nemen juridische mogelijkheden (naar analogie van de Crisis en herstelwet) die worden verkend, voor invoering voorgelegd aan de betrokken overheden en aan de Tweede Kamer? Zo nee, waarom niet?
- 207 Bent u bekend met de problemen met de schadeafhandeling door de NAM zoals naar voren is gebracht in het artikel van het magazine van Vereniging Eigen Huis van januari 2015? Hoe gaat u er voor zorgen dat de behandeling van schade door centrum veilig wonen beter zal zijn?
- 208 Welke gevolgen heeft de afbakening van het Groningen-veld voor de afhandeling van aardbevingsschade buiten dit gebied?
- 209 Welke gevolgen heeft een beving met een kracht van 4 tot 5 op de Schaal van Richter voor vitale infrastructuur in de stad Groningen en in de gehele provincie? Acht de regering de gevolgen van een dergelijke beving voor het UMCG acceptabel? Zo nee, welke maatregelen moeten worden genomen?

- 210 Mogen individuele bewoners zelf bepalen welk bedrijf de versterkings- dan wel waardevermeerdingsmaatregelen aan hun pand uitvoert of zijn ze gebonden aan de partijen die uitgezocht zijn door het CVW?
- 211 Bent u bereid te onderzoeken of een waardevermeerdingsregeling in het leven kan worden geroepen waarbij een directere relatie is tussen aanzienlijke schade en daardoor groter risico op waardedaling van een pand, dit aangezien u de bereidheid uitspreekt om te onderzoeken of er extra maatregelen nodig zijn om de overlast te compenseren indien daartoe de noodzaak blijkt.?
- 212 Wat voor maatregelen in analogie met de Crisis- en Herstelwet zullen er mogelijk genomen worden? Op welke manier wordt burgerparticipatie hierin verwerkt?
- 213 Hoeveel nieuwbouwwoningen zijn er gepland in het aardbevingsgebied en hoeveel huizen er te koop staan?
- 214 Wat is het effect op de verkoopbaarheid van het huidige woningaanbod indien er nieuwe woningen in het gebied worden gebouwd?
- 215 Hoeveel mensen zijn er het afgelopen jaar verhuist uit het aardbevingsgebied en hoeveel mensen van buiten het aardbevingsgebied hebben een huis gekocht in het aardbevingsgebied?
- 216 Wie wordt verantwoordelijk voor schadeherstel, aardbevingsbestendig wonen en compensatie waardedaling als de winningsvergunning van de NAM zou worden gesplitst?
- 217 Waarom loopt de opdracht aan het CBS voor het onderzoek naar de waardeontwikkeling van huizen maar tot 1 juli 2016, terwijl u de waardeontwikkeling voor een langere periode wil voort zetten?
- 218 Hoeveel langer staan huizen in het aardbevingsgebied gemiddeld te koop t.o.v. de referentiegebieden?
- 219 Wordt de conclusie van Ortec dat er geen significant effect is vast te stellen onderuit gehaald door de rapporten die Ortec heeft uitgebracht over de situatie op de woningmarkt in het gaswinningsgebied, waarin stelselmatig wordt geconstateerd dat de woningmarkt hier slechter functioneert dan in vergelijkingsgebieden, dat huizen met schade minder snel worden verkocht dan andere huizen en dat dit betekent dat de groep huizen met schade ondervertegenwoordigd is in de toch al kleine hoeveelheid huizen die in de regio verkocht wordt? Is het gen misvatting dat, ondanks dat Ortec er niet in slaagt een significant effect vast te stellen, te stellen dat dit effect er ook niet is?
- 220 Op welke wijze is de compensatieregeling waardedaling een efficiënte en nuttige voorziening voor inwoners van het aardbevingsgebied, terwijl er blijkbaar geen sprake is van een statistische significante waardedaling? Hoeveel mensen hebben tot op heden gebruik hebben gemaakt van deze compensatieregeling waardedaling?
- 221 Hoeveel is er tot op heden uitgekeerd aan compensatie waardedaling in het aardbevingsgebied?
- 222 Hoeveel geld is er tot op heden besteed aan de dialoogtafel en hoeveel daarvan is uitgekeerd aan de mensen die daar aan tafel zitten?
- 223 Hoeveel geld heeft de voorzitter van de dialoogtafel tot op heden ontvangen en hoeveel uur hij daarvoor aan de dialoogtafel heeft gezeten?
- 224 Is de situatie ten opzichte van 2003, toen niet gekozen werd voor het omkeren van de bewijslast, inmiddels niet zodanig veranderd dat dit alsnog wettelijk moet worden toegepast?
- 225 Wordt de belofte dat schadeherstel, bouwkundige versterking en waardevermeerdering integraal wordt uitgevoerd, gestand gedaan?

- 226 Wat is het werkloosheidspercentage in het aardbevingsgebied en hoe verhoudt zich tot de referentiegebieden en de rest van Nederland?
- 227 Wat is het percentage van het aantal mensen dat een beroep moet doen op de schuldhulpverlening of schuldsanering in het aardbevingsgebied en hoe verhoudt zich tot de referentiegebieden en de rest van Nederland?
- 228 Wanneer treedt het Rampenplan Groningen in werking? Wie draait op voor schade na inwerkingtreding van het Rampenplan? Blijft de NAM verantwoordelijk voor schade door aardbevingen ten gevolge van gaswinning na inwerkingtreding van het Rampenplan?
- 229 Zijn er andere industriële activiteiten in Nederland die een vergelijkbare mate van overlast en risico met zich meebrengen voor de omwonenden?
- 230 Vindt u het huidige niveau van overlast acceptabel?
- 231 Is de aan Groningen toegezegde 1,2 miljard euro inmiddels gereserveerd?
- 232 Heeft u en/of de NAM reserveringen gemaakt voor de eindopruiming van de winningsputten en het monitoren in de periode na de gaswinning? Zo ja, hoeveel?
- 233 Hoeveel zijn de kosten van eindopruiming van de winningsputten en het monitoren in de periode na de gaswinning?
- 234 Hoe verhoudt uw brief over het gaswinningsbesluit (TK 33 529, nr. 91) zich tot het overkoepelend adviesrapport van Helsloot & Melssen, «Redelijk en begrijpelijk Groninger aardbevingsbeleid», dat u in januari 2014 aan de Kamer zond?
- 235 Is het waar dat sinds de toename van aardbevingen een verhoogde krijgsmacht aanwezig is in Groningen? Zo ja, kunt u toelichten wat de achterliggende gedachte daarbij is?